

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΒΔΟΜΑΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΞΗΡΑΚΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΣ 1

ΕΝ ΡΕΘΥΜΝΗ ΤΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1908

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 20

Μεταρρυθμισμένοι τῆς ἐκδόσεως τῆς "Μεταρρυθμίσεως, ὅτι συνμορφώθωμεν πρὸς τὴν καθιερωμένην συνήθειαν νὰ εἰπώμεν δι' ὀλίγων τὸ πρόγραμμα ὅπερ σκοποῦμεν ν' ἀκολουθήσωμεν. Δὲν θὰ ὑποσχεθώμεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστὰς μᾶς πράγματα ὑπερβαίνοντα τὰς δυνάμεις μᾶς. Κατὰ συνθήκην ἀλλως τε ἔνδρα πρέπει νὰ ὑπάρχωμεν καὶ μεγάλα ἀξιώσεις ἀπὸ ἐφημερίδα ἐκδιδομένην εἰς ἐπαρχίαν. Τὸ στενὸν τοῦ χώρου καὶ αἱ συνθήκαι τῆς ζωῆς ἀποτελοῦσιν ἐμπόδια σπουδαῖα ὧστε νὰ μὴ παρουσιάζεται εἰς τὸ κοινὸν μετὰ τὴν μορφήν τῶν ἐφημερίδων τῶν μεγαλοπόλεων. Ἄλλ' ἂν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲν εἴη εὐκόλος ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδος καὶ τὰ πρὸς τοῦτο διατιθέμενα μέσα τυγχάνουσιν ἐλάχιστα δὲν σημαίνει καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκδίδωνται. Ἐκαστὸς τόπος ὅσον μικρὸς καὶ ἂν εἴη εἶναι ἔχει ἀνάγκην ὅλων τῶν συντελούντων εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐθυμίαν αὐτοῦ. Καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι μετὰ τῶν σπουδαιωτάτων συντελεστῶν διὰ τὴν πρόοδον ἑνὸς τόπου τυγχάνει καὶ ἡ ἐφημερίς. Ἡ χρησιμότης τῆς ἐφημερίδος εἶναι μεγαλύτερα εἰς τὰς μικρὰς κοινωνίας παρὰ εἰς τὰς μεγάλας. Δημοσιογραφία ἔχουσα ἀκριβῆ συναίσθησιν τοῦ προορισμοῦ τῆς συντελεῖ εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος ἐκεῖ ὅπου τὰ πρὸς τοῦτο μέσα δὲν εἶναι εὐκόλα.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ὁ τύπος ἐν τινὶ τόπῳ ἢ ὑπαρχίᾳ αὐτοῦ διὰ καιολογεῖται ἐξ ἄλλου σπουδαιότερου λόγου. Οἱ ἑκάστοτε κυβερνῶντες ὄσον πείραν καὶ ἂν ἔχουσιν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατέχουσιν μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν τὰς ἐκασταχοῦ το πικὰς ἀνάγκας. Ἡ ἐφημερίς εἶναι ἐκεῖνη ἥτις θὰ παραστήσῃ ταύτας καὶ θὰ συστήσῃ τὴν θεοπείθειαν αὐτῶν. Ὁ ἐπαρχιακὸς τύπος κείμενος ἐγγύτερον τῶν πραγμάτων διερχομένου τὸ τοπικὸν φρόνιμα καὶ συντελεῖ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑγειοῦς καθολικοῦ φρονήματος ἐπὶ πάντων τῶν ἐνδιαφερόντων ζητημάτων.

Ἡ «Μεταρρυθμίσις» γνωρίζουσα τὴν λεπτὴν θέσιν εἰς τὴν διατελεῖ τὸ κρητικὸν ζήτημα ἀπὸ διεθνούς ἀπόψεως κοὶ τὴν στάσιν ἣν ὀφείλει νὰ τηρῇ ὁ τόπος εἰς ἐκάστην διδομένην περίπτωσηὶν θὰ ἐργασθῆ τὸ καθ' ἑαυτὴν ὅπως προλαμβάνηται πᾶσα ἀφορμὴ δυσκοφαντίας αὐτοῦ. Ἡ παγίωσις τῆς δημοσίας τάξεως διὰ τῆς ἐγκαίρου καταγγελίας τῶν αἰτιῶν ἅτινα δύναται νὰ δώδωσιν ἀφορμὴν εἰς τὴν διατάραξιν αὐτῆς, ἡ ἀμεροληψία τῆς διοικητικῆς καὶ ἡ ἀδυστηρὰ καὶ ἴση πρὸς πάντας ἐφαρμογὴ τῶν νόμων θ' ἀποτελῶσι τὸ διαρκές

μέλημα ἡμῶν. Ἐπιδιώκομεν νὰ διατρανωθῇ διὰ τοῦ μάλλον κατηγορηματικὸν τρόπον ὅτι ὁ τόπος ἡμῶν τυγχάνει ἐντελῶς ὥριμος διὰ τὴν ὀριστικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν καὶ ὅτι ἡ παράταξις τῆς παρούσης καταστάσεως εἶναι ἄφρονις αὐτῆς τῆς ἐξυγιαντικῆς ἀποτελεῖ κατὰ φῶρον ἀπὸ τῶν πρὸς ὀλοκλήρον λαὸν ὄστις παρὰ τὰ εὐγενῆ αἰσθύματα ἅτινα ἐπεδείχθη καὶ τὴν τάσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν δεσμεύεται ἄνευ λόγου καὶ ἐμποδίζεται ὅπως ἀναπτύξῃ τὰς ζωτικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς αὐτοῦ δυνάμεις.

Τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα θὰ πραγματευώμεθα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ κοινοῦ συμφέροντος. Ἀσχετῶς πρὸς τὰ πολιτικὰ ἡμῶν φρονήματα θὰ εἴπωμεν πρὸ παντὸς φίλοι τῆς ἀληθείας, προσπαθοῦντες διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων νὰ πεῖθωμεν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης ἡμῶν. Ὁ ἀποφύγομεν τὸν τρόπον ἐκεῖνον τῆς συζητήσεως ὅστις μακρὰν τοῦ νὰ πείθῃ τοὺς φρονοῦντας νὰ ἀντιθέτα δὲν εἶναι ἐποικοδομητικὸς τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἡρεμίας. Τὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ πολιτικοῦ καθεστώτος δεόν νὰ ἐπακολουθῆσῃ ἡμεταρρυθμίσις τοῦ τρόπου τοῦ ἐργάζεσθαι, τοῦ συζητεῖν, τοῦ σκέπτεσθαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ πρώτη βροχὴ

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης κατὰ τὸν Κασκάριον ἐγκατελείψωμεν τὸ θέρος καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ φθινόπωρον. Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ τοῦ καλοκαιριοῦ καθεστώτος δὲν ἦτο καὶ πολὺ εἰρηνικὴ, οὐδὲ θόρυβος. Βροχὴ ἄρθρατος καταπέσοσα κατὰ τὰς ἐξημερῶματα ἐδρόμισε τὴν ἡψικμένην γῆν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καύσαντας καὶ ἔδωκε ἀρρητον γλυκύτητα εἰς τὸν πρῶτον ὕπνον τῶν ξενοκτιδῶν τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἡ βροχὴ ἐλυθούσα χωρὶς καλὰ καλὰ καὶ περιμένετο ἥρως νὰ χοροπηθῆ εἰς τὰ δάματα μετὸνον μουζικῶν ὁ ὅποιος ἐναγίζε τοὺς κοιμωμένους κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην. Δὲν μᾶς ὑπενήμισε ὅτι πρέπει νὰ ἐτοιμαζώμεθα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πατρὸς τῆς χειμῶνος ἀλλὰ μᾶς ἀπῆλλαξε καὶ ἀπὸ μερικὰς ἐνοχλησεῖς. Οἱ κορέσι καὶ τὰ κρυσιπια οἱ ἀπρᾶκτοι αὐτοὶ συγκᾶτοι τῶν Ρεθυμνίων πρὸς στιγμὴν ἐξηρνίσθησαν καὶ ἐκοιμήθημεν ἐπὶ τέλους μετὰ βραδίᾳ χωρὶς νὰ σηκώσωμεν μετὰ τὰ πρόσωπα μολοπι-σμένα διὰ τῶν ἰδίων μᾶς γρονθοκοπημάτων μετὰ ὅποια κατὰ τὰς νύκτας ζητοῦμεν νὰ τιμωρήσωμεν τοὺς ἀναίδεῖς ἐπισκέπτας.

Οἱ δὲ κείροι καιροσκόποι λέγουσιν ὅτι ὁ χειμῶν θὰ εἴη βροχῶς. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ὅσον βροχῶς καὶ ἂν εἴη καλῶς νὰ ὄριση. Ἐχորτάσχομεν πλεὶς καὶ μετὰ αὐτὸ τὸ καλοκαίρι. Πρὸς θεοῦ τὴν ζήτησιν ἦτο αὐτὴ ἐπέτος!

Ἡ βροχὴ ἦλθε ὡς λύσιμον τῆς φύσεως καὶ ἐκαθάρισε τοὺς περιπάτους μᾶς ἀπὸ τὰ πηχέα στρώματα τῆς πόνου. Ἡ πικρὴ πρὸς στιγμὴν ἐξηρνίσθη καὶ κα-

τωρθώσασκεν νὰ διακρίνωμεν ὅτι τὰ δένδρα τῆς δεινροστοιχίας μᾶς εἶχαν τὸν χειμῶνα φύλλα. Ἦρχισαν καὶ αὐτὰ νὰ μαρμαίνωνται - δὲν τὰ εἶδομεν ἀλλὰ τὸ ὑποθέτομεν διότι ὡς εἴπομεν εἰσέλθωμεν εἰς τὸ φθινόπωρον - καὶ νὰ πίπτουν ἀπηληπισμένα καὶ χλωμὰ ὡς πρόσωπον ἀπηληπισμένης γερνοτόκουρος. Θαυμαστικὸς ἦτο ὁ περίπατος μετὰ τὴν βροχὴν. Ὁ κόσμος κατὰ χιλιάδας ἐξεχύθη εἰς τοὺς καταβεβημένους δρόμους. Τὶ κινήσῃ τί ζωὴ! Τὰ ἐξοχικὰ κέντρα κατὰ μετὰ κόσμου. Δὲν εὕρισκες τόπον νὰ καθύσσης!

Δημοτικὰ ἔργα

Δυνάμειθ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Δῆμος μᾶς ἐκτελεῖ ἔργα τὰ ὅποια θὰ μεταβάλλωσι τὴν ὄψιν τῆς πόλεως. Ἡ κατασκευὴ τῆς προκουμαίας εἶ εἶργον τελείως ἐξωρτιστικὸν καὶ καθιστᾷ τὴν ἀποκαίριαν μᾶς τὴν γραφικὴν τέραν τῆς Κρήτης ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἐξυγιαντικὸν. Οἱ πρὸς τὴν ἀμμὸν ἐκβάλλοντες ὑπόνομοι ἔδιδον τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν πρῶτον ἐπισκέπτην τῆς Ρεθυμνίας κατὰ τὸ θέρος ὅτι εὕρισκεται εἰς τόπον εἰς τὸν ὅποτον τὴν καλύτεραν ἐργασίαν τοῦ εἴχε νὰ κάμῃ ἦτο νὰ φύγῃ μετὰ ὥρα ταχύτερον, ἂν ἠελε τὴν ὑγείαν του.

Ἐνδμιξί τις ὅτι ἐξαγομεν τὰς ἀκαθαρσίας ἐκ τῶν ὑπεγείων μᾶς διὰ τὰς ὑποδεχθώμεν ἀπὸ τὰ παρὰ τῶρα μᾶς! Ἡ ἀκαθαρσία καὶ ἡ ἀσχημὴ ἀντεκατεστάθησαν ὑπὸ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ὠραϊότητος. Τὶ τοῦτο καλλώτερον. Ἡ κατασκευὴ τῶν ὑπονομῶν τῆς οδοῦ Τσάρου καὶ ἡ σκυρόστρωσις αὐτῆς συμπληρώθη ἐπίσης, παρέχουσα εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν πόλιν. Τὴν σκληρότητα καὶ ἀγριότητα τοῦ λιθοστρώτου διεδέχθη ἡ ἀπαλοπὴ τῶν χώματος. Ἀπελλήλαμεν ἀπὸ τοὺς δειμονιώδεϊς ἤχους τῶν διερχομένων κάρρων καὶ τέλος πάντων εὕρισκει καὶ τὸ βλέμμα κάποιαν ὁμαλὴν ἡμερότητα. Ἀληθῶς δικαίως ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς Ρεθυμνίας αἰτίνας ἀπεδείξαν διὰ δημοτικῶν ἔργων ὅτι ἐμφοροῦνται ἀπὸ φιλοπολίαν καὶ προοδευτικῆς αἰσθημῆτας. Ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ θάρρος. Οἱ δημοτικὴν εὐχαρίστως ὑποβάλλονται εἰς πᾶσαν φορολογίαν ὅταν αὐτὴ δὲν πρόκειται νὰ διατεθῇ εἰς μισοῦ ἀχρηστου προσωπικοῦ, ἀλλὰ εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας.

Ὁ δεσμότης

Ἡ ἐπιτέλεσις τῶν δημοτικῶν ἔργων μᾶς ἔκαμε πλὴν τῶν ἄλλων καλῶν καὶ δύο ἐκπλήξεις. Πρῶτη, Πρὸ δεκαετίας σχεδὸν ἀπεπιβάρσθη εἰς τὴν προκουμαίαν Ρεθυμνίας ἕν κειροῦ νυκτὸς καὶ ὑπὸ συνοδείαν ἰσχυρᾶς φρουρᾶς ὠδηγήθη εἰς μικρὸν οἰκισκὸν ἐπιτηδῆς κατασκευασθέντα. Ὁ τῶρα ἔνθα ἐφυλακίσθη - πλεσίον τοῦ πλατάνου τῆς μεγάλης Πόρτας - ἔδωκε τὴν ὑπόνοιαν ὅτι εἴη καταδικασθῆ εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον, ἀλλ' ἐφυλακίσθη μετὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων. Ὁ χρόνος παρήρξατο καὶ θὰ εἴη λητμονηθῆ ἐντελῶς ἂν οἱ βαρεῖς ἀνασταναγκοὶ τοῦ δὲν ἔκανον ἐνίστε νὰ ἐξέρχεται διὰ τῆς στήγης ὁ καπνὸς τῶν καιομένων σιδηρῶν σπλάγγων του. Ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν φρουρησίαν του ἠνοιγεν ἐνίστε τὴν μικρὰν θύραν τῆς φυλακῆς καὶ ἐκλεῖεν ὁμίεως. ἴσως, τὸ ἐπράκτε ὅπως εἰσέλθῃ ὀλίγος ἀερ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἐξ ἀσφυξίας θανάτου. Ἐπὶ τέλους τὰ ἐκκενὰ ἐτελεῖσκαν. Ἐξῆλθε τῆς κρύπτης του. Μετὰ βῆμα βῆμα ὅπερ ἀπεδείκνυε τὴν τεταρτίαν του δυνάμιν ε-

προχώρει εἰς τὴν ὁδὸν Τσάρου. Πρὶν εἰσελθῆ ἕσταμάτησε, ἀνέπνευσε βουχρηῖς καὶ ἐξεκοιλοῦθη. Ὁ κόσμος περιέργας τὸν περικύκλωσε προσπαθῶν νὰ μκνεύτῃ τὰς θηριώδεις του δυνάμεις. Σωροὶ χαλίκων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς οδοῦ καθίστων αὐτὴν ἀδίκβατον. Ἐνας ἀπλοῦς περίπατος ἀνὰ τὴν ὁδὸν κατῶρθωσε νὰ συντριβῶσι τὰ πάντα ὑπὸ τὰ βάρηα του πέλεματα. Τὰ πάντα ἰσοπεδώθησαν καὶ ἐκεῖ ποῦ ἔβλεπτες σωρούς καὶ λᾶκκους βλεπέις ὁμαλότητα δρόμου. Ἡ ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου θυμωσῆ ἐργασίαι του ἐξήγαγε τοὺς πολλοὺς τῆς πλάνης. Ἄναγνώρισεν εἰς τὸν μηχανικὸν τοῦ ὄγκου εὐεργέτην λησμονημένον. Ἐν δικηλωτῆ τὸν συνάδευσε μέχρι τῆς κατοικίας του καταρῶμενος τὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ἀστυργίαν των. Κάποιος ἐκ τοῦ πλήθους ἀνέφερε τὸ ὄνομα του. Καὶ ἀμέτω: ἠκούσθη μία οὐρανομήκης φωνὴ. Ζήτω ὁ Ὀδοστρωτῆρ!

Τὰ καταναγκαστικὰ ἔργα

Δευτέρα ἐκπλήξις: Τὰ καταναγκαστικὰ ἔργα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν ἐν τῷ νομῷ μᾶς. Τρεῖς ζωοκλέπται ὑπὸ συνοδείαν χωροφυλάκων ὠδηγήθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Τσάρου τὸς ἔδωσαν τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα καὶ τοὺς προέτρεπαν νὰ σποῦν χαλίκια. Οἱ διαβάτῃα παρεγκόλοῦθον τὴν ἐργασίαν με εἰρηνικὰ μεδιόματα, ὅπερ ἀποτελεῖ πρόσθετον καὶ καυστικὴν τιμωρίαν. Ἀλλὰ τὶ χερισμὴν ἐργασίαι. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἐσηκῶσαν τὸ σφυρὶ μέχρις οὗ τὸ ἀφήσων νὰ καταπέση εἰς τὴν θρυουμένην πέτραν παρήρξατο χρόνος ἀρκετὸς διὰ τὴν διάπραξιν μιᾶς ζωοκλοπῆς! Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο θὰ συντελεθῇ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ μισοῦ ἐγκλήματος. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ζωοκλέπται εἶνε ἀνθρωποὶ ὀκνηροὶ καὶ ἡ ἀπλῆ φυλακίσις δὲν ἀποτελεῖ πεινὴν δυναμένην νὰ τοὺς σωφρονίσῃ. Τὴν φυλακὴν θεωροῦσι τόπον ἀναπαύσεως καὶ ἀψήφουσι τοὺς κινδύνους τοὺς ὅποιους διατρέχει ἡ ὑγεία των. Καὶ εἶνε ἀπελιτιστικὸν νὰ βλεπῇ τις νέους εὐρύστους καὶ δυναμένους νὰ ζήσωσι ἐκ τῆς τιμῆς ἐργασίης νὰ σῆπωνται εἰς τὰς φυλακὰς διὰ μίαν παληροπροβατικὴν ἀξίαν 10 δραχμῶν. Ἡ ζωοκλοπὴ πλὴν τῶν ἄλλων κακῶν τῆς ἀποδεικνύει ὅτι μεγάλη τάξις ἀνθρώπων παρ' ἡμῶν στερεῖται ἐντελῶς τῆς συνειδήσεως τῆς ἀξίης τῆς ἐργασίας. Χωρικὸς μετρίως φιλόπονος, ἐργαζόμενος ὡς ἐργάτης δύναται νὰ ἔχῃ ἐκ τῶν ἡμερομισθίων του καθάρην ἐτήσιον εἰσόδημα ὁ ἐλάχιστος ὅρος δραχμ. 150, καὶ νὰ τρώγῃ καὶ πολλᾶκις τοῦ ἐτους κρέας. Καὶ ὅμως θυσιάζει τὴν ἐλευθερίαν του καὶ ὅλον τοῦτο τὸ κέρδος δι' ἐν τεμάχιον κρέματος κλοπιμαίου καὶ ἐπὶ πλεόν τὴν ἐργασίαν ἐνὸς ἄλλου ἔτους πρὸς ἐξακονομήτην τῶν ἀποζημιώσεων εἰς τὰς ὁποίας καταδικάζεται.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὴν 21 Σεπτεμβρίου ἐνεργήθησεται ἐν ταῖς Νομαρχίαις ἡ δημοπρασίαι διὰ τὴν προμήθειαν 500 τόννων ζωικοῦ λιπάσματος Γουανῶ.

Τὴν 15 Σεπτεμβρίου ἐνεργήθησεται μεισοδοτικὴ δημοπρασίαι διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων ἐπὶ ἐν ἔτος κινδύων τῆς Χωροφυλακῆς.